

© Uluslararası **İnsan Bilimleri** Dergisi
ISSN: 1303-5134
www.insanbilimleri.com

İLKÖĞRETİM 1. SINIFA BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYLERİ

MEHMET YAPICI*

Buraya bakın, burada, bu kara mermerin

altında

Bir teneffüs daha yaşasaydı

Tabiattan tahtaya kalkacak bir çocuk

gömülüdür

Devlet dersinde öldürülmüştür.

Ece Ayhan

ÖZET

Okula giden bütün bireylerin bütün yaşamları boyunca, akıllarından çıkaramadıkları en önemli anlarından bazıları, okulun ilk yılında geçenlerdir. Hemen hemen hepimiz için; bilinmeyen bir serüvene başlamanın heyecanı ile okulun ilk yılında hatta ilk günlerinde yaşananlar, bütün okul yaşamımızı derinden etkiler. Okulun bu ilk günlerinde geçirilen olumlu yaşantılar, gelecekteki okul yaşantılarını da, muhtemelen olumlu etkiler.

Okulun ilk günlerinde geçirilen olumlu ya da olumsuz yaşantılar; çoğunlukla pek üzerinde durulmayan bir takım faktörlere dayanır. Bu faktörleri, bu çalışmada hazırbulunuşluk (Readiness) kavramı altında irdeleyerek, okul yaşantılarına yansımaları üzerinde durmak istiyorum.

Anahtar Kelimeler: Hazırbulunuşluk, İlköğretim, Öğrenci

GİRİŞ

Okula giden bütün bireylerin bütün yaşamları boyunca, akıllarından çıkaramadıkları en önemli anlarından bazıları, okulun ilk yılında geçenlerdir. Hemen hemen hepimiz için; bilinmeyen bir serüvene başlamanın heyecanı ile okulun ilk yılında hatta ilk günlerinde yaşananlar, bütün okul yaşamımızı derinden etkiler. Okulun bu ilk günlerinde geçirilen olumlu yaşantılar, gelecekteki okul yaşantılarını da, muhtemelen olumlu etkiler.

Okulun ilk günlerinde geçirilen olumlu ya da olumsuz yaşantılar; çoğunluklu pek üzerinde durulmayan bir takım faktörlere dayanır. Bu faktörleri, bu çalışmada hazırbulunuşluk (Readiness) kavramı altında irdeleyerek, okul yaşantılarına yansımaları üzerinde durmak istiyorum.

Thorndike, hazırbulunuşluk kavramını ilk defa “insanın orijinal doğası” (The Original Nature of Men-1913) adlı kitabında şu şekilde açıklamıştır (Aktaranlar; Senemoğlu, 1998:139-140; Arık, 1995: 256-257);

- Bir kişi etkinlik yapmaya hazır ise, etkinliği yapması da mutluluk verir.
- Bir kişi, etkinliği yapmaya hazır; fakat etkinliği yapmasına izin verilmezse, bu durum bireyde kızgınlık yaratır.
- Bir kişi, etkinliği yapmaya hazır değil ve etkinliği yapmaya zorlanırsa, kızgınlık duyar.

Thorndike, hazırbulunuşluğu, sinir sisteminin öğrenmeye hazır hale gelmesi olarak betimlemiştir. Ancak günümüzde, hazırbulunuşluk daha geniş anlamda kullanılmaktadır (Binbaşıoğlu, 1995:239). 6-7 yaşında bir çocuk sinir sistemi açısından bakıldığında, okula gitmeye ve başarılı olmaya hazırdır. Ancak, ne yazık ki bir çok çocuk, okul kurumunda başarısız ve mutsuz olmaktadır. Bunun nedeni, sinir sistemi olarak hazır olmanın dışında da; bir takım ön şart öğrenme ve gelişmişliklerin, gereğince yerine gelmemiş olmasıdır.

Hazırbulunuşluk, belli bir öğrenme faaliyetini gerçekleştirmek için, gerekli olan ön koşul davranışların kazanılması anlamına gelir (Ülgen, 1997:23; Yılmaz Ve Sünbül, 2003:28). İnsanın belli bir gelişim görevini olgunlaşma ve öğrenme yoluyla yapabilecek düzeye gelmesidir (Başaran, 1998:24). Hazırbulunuşluk; en basit ve yalın şekli ile söylemek gerekirse; herhangi bir etkinliği yapmaya; bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor hazır olma olarak tanımlanabilir.

Eğitim bir davranış değiştirme süreci olduğu için, bu sürecin başı ile sonu arasındaki farkın niceliksel ve niteliksel olarak ölçülebilmesi gerekir. Bu gereklilik de öğretme işine nereden başlanacağını bilmesi zorunluluğunu doğurur (Fidan, 1986:195-197).

Hazırbulunuşluk düzeyinin tespiti; çocuğun ilk günden başlayarak, okul yaşamına yönelik bireysel ve karakteristik özelliklerine uygun olarak rehberlik yapılmasını sağlar. Bireyi doğru yolda yönlendiren bir rehberlik sistemiyle, birey; geleceğini planlamada, etkinlik göstermede, bilgi ve beceri ile donanık hale gelir.

BEKLENTİLER VE HAZIRBULUNUŞLUK

Okul kurumuna başlayan her çocuk; ortalama olarak; çevresinden okula ilişkin olarak, genel olarak şunları duyar:

- Okulda mutlu olacaksın,
- Okulda oyun oynayacaksın,
- Okulda bir çok sevdiğin arkadaşın olacak,
- Okulda çok şey öğreneceksin,
- Okulda öğretmenlerin ve arkadaşlarıyla iyi anlaşacaksın
- Okulda seni rahatsız hiçbir şey olmayacak.

Okula başlamadan önce bu önyargılarla biçimlenmiş olan çocuk; ortalama olarak, okula başladığı ilk gün kandırıldığını algılayacak ve okula mutsuzluk ve hayal kırıklığı ile başlayacaktır. Çocuğun okula başlarken, yaşadığı çatışmayı çözmesi ve onu olumlu yönde güdülemesi gereken okul ise, çocuklardan şunu bekler:

- Okul kurallarını hızla öğrenip uyum sağlamasını,
- Öğretmeni ve sınıf üyelerine yönelik olarak hızla iyi ilişkiler kurmasını,
- Derslerine düzenli bir şekilde çalışmaya başlamasını,
- Verilen görev ve sorumlulukları sorgulamadan yerine getirmesini.

Görüldüğü gibi okulun çocuktan, çocuğun çevresinin yönlendirmesi ile okuldan beklentileri birbirinden çok farklıdır. Bu farklılığın ortadan kaldırılması; hem çocuğu okula hazırlayan aile hem de okul açısından ortak çerçeveye indirgenmesi ile mümkün olabilir. Bu ortak çerçeve ise; çocuğu merkeze alan; çocuğun bağımsız ve değerli bir varlık oluşunu a priori olarak kabullenerek, ortak bir hazırbulunuşluk düzeyinde uzlaşmaktır. Aşağıda, çocuğun hem aile açısından hem de okul kurumu açısından ortak bir değer olarak kabullenmesi gereken, hazırbulunuşluk düzeyleri betimlenmektedir.

BİLİŞSEL HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYİ

Son çocukluk döneminin başlarında dengesiz ve olumsuz bir gelişim dikkatimizi çeker. Özellikle 6 yaşına rastlayan bu gelişim özellikleri, 7 yaşından itibaren yerini giderek düzenli ve dengeli bir döneme bırakır. Bu döneme, Piaget “Somut işlemler dönemi” (concrete operational stage) adını vermektedir.

Somut işlemler döneminde, çocuklarda mantıksal düşünme ve sayı, zaman, mekan, boyut, hacim, uzaklık kavramları yerleşmeye başlar .

Çocuklar, somut işlemler döneminin başında (6-7 yaş); Korunum ilkesini kavrarlar. Korunum, herhangi bir nesne ya da nesne grubunun fiziksel biçimi ya da mekandaki konumu değiştiğinde, nesnenin miktar, sayı, alan, hacim vb. özelliklerinin değişmeyeceği ilkesidir (Şahin, 2000: 98). Korunum yarasını kazanmış bir çocuğun ilköğretime başlaması ile kazanmamış bir çocuğun başlaması arasında, akademik başarı açısından derin bir farklılık olduğu söylenebilir. Bu nedenle, korunumu kazanmış olmak, ilköğretime başlarken çocuğun kazanması gereken en önemli

hazırbulunuşluk düzeylerinden biridir. Öğretmenlerin, ilköğretime başlayan öğrencilerinin korunum ilkesini kazanıp kazanamadıklarını ölçmesi, bu açıdan çok önemli görülmektedir.

Tüm dünyada çocukların somut işlemler döneminde okula başlamaları bir tesadüf değildir. Bu dönemde, çocuk 5 duyu organı ile algılayabildiği olgu ve olaylar konusunda mantıksal olarak düşünebilir ve yargıya varabilir. Ancak, 5 duyu organı ile algılayamadığı olgu ve olaylar konusunda mantıklı düşünmekte güçlük çeker. Bu nedenle, ilköğretime başlayan öğrencilerin bu özelliklerinin öğretmenler tarafından dikkate alınması, çocuğun okul yaşantılarının olumlu geçmesinde çok önemlidir.

Bu dönemde, sınıflama ve sıralama işlemlerinin rahatlıkla yapılması ve mantıksal düşünmenin başarılması beklenir. Çocuklar gerçek şeyler üzerinde odaklaşırlar; hayalle gerçeği birbirinden ayırt edebilirler (Fidan Ve Erden, 1987:165). Öğretmenlerin, ilköğretime başlayan öğrencilerinin ne tür sınıflamaları yapabildiklerini öğrenerek, eğitim-öğretim ortamını düzenlemeleri gerekir.

Somut işlemler dönemindeki çocuklar, ben merkezilikten uzaklaşmışlardır. Olayları ve dünyayı, başkaları açısından da görebilirler. Ancak, bu dönemde, düşünme süreçleri çocuk tarafından gözlenebilen gerçek olaylara yöneliktir. Çocuklar, somut olduğu sürece karmaşık problemleri çözebilirler. Soyut problemleri ise çözemeler. Soyut kavramları, çevresindekileri model alma yoluyla, yerinde kullanmalarına rağmen, anlamlarını açıklamada güçlük çekerler.

Okulun ilk zamanlarında, düzeyine uygun olmayan soyutlamalarla karşılaşan çocuk, sadece bilişsel açıdan başarısız olmayacak, aynı zamanda sosyal ve duygusal açıdan da içe kıvrılacak, okuldan uzaklaşmaya başlayacaktır. Bu ise, ancak uzun yıllar sonra anlaşılacaktır. Çünkü; çocuk, neden-sonuç ilişkisi içinde düşünemediği için, kendini ifade etmede ve betimlemekte de güçlük çekecektir.

DUYUŞSAL VE SOSYAL HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYİ

Çocuğun doğduğu andan itibaren aile çevresinde geçirmiş olduğu yaşantıların istikrarlı bir sevgi ve şefkate dayalı olması, çocuğun büyüdükçe sosyal yaşama katılmasını kolaylaştıran önemli bir süreçtir. Bu sürecin sağlıklı geçirilmesi duyuşsal açıdan da çocuğun özgüven ve özsaygı yeterliliklerini kazanmasını sağlayacaktır. Bu süreç, okula duyuşsal ve sosyal hazırbulunuşluk açısından çok önemlidir.

Çocuk, ilköğretim çağına gelinceye kadar, geçirdiği gizil dönemlerde; E. Erikson'un Psikososyal kişilik gelişim kuramına göre, şu basamaklardan geçmektedir: Güven-güvensizlik, bağımsızlık-utanç/şüphe, girişimcilik-suçluluk duygusu (Kılıççı, 1989:51). Bu basamakları geçerken geçirilen olumlu ya da olumsuz yaşantılar, çocuğun okula geldiğinde, okula duygusal olarak hazır olup olmasını da belirlemektedir.

Çocuğun bu açıdan, güven-güvensizlik basamağında olumlu yaşantılar kazanabilmesi için, tutarlı bir sevgi ve şefkat süreci içinde bakılması; bağımsızlık-utanma/şüphe basamağında, yürüme ve konuşma davranışları ile birlikte tek başına harekete geçme (bir tür bağımsızlık ilanı) davranışları; yapma!, gitme!, gelme!, dokunma!, yeme!...vb. olumsuz komutlarla engellenmemelidir. Girişimcilik-suçluluk basamağında ise; çocuğun düzeyine uygun aktiviteleri sergilemesine izin verilmelidir.

Oyuncağı ile nasıl oynayacağı ona betimlenmemeli, sadece düzeyine uygun oyuncak seçimi yapılmalı, gerisi çocuğa bırakılmalıdır. Cinsiyet açısından temel özelliklerin kazanıldığı bu dönemde, model aldığı yetişkini (anne-baba) taklit etmesi doğal olduğu için; çocuğun modelde gördüklerini tekrarlamasına denetimli olarak izin verilmelidir. Erkek çocuğun traş olmak istemesi, kız çocuğunun makyaj yapmak istemesi gibi... Bu etkinlikler oyunlaştırılarak çocuğun merakı giderilmelidir. Sorularına cevap verilmelidir. Çoğunlukla, çocuklar sordukları soruların cevaplarını dinlemeden bir başka soruya geçerler. Çünkü, çocuk için önemli olan, soru yoluyla yaşadığı merakı gidermektir. Çocuk, merak duygusunu içgüdüsel olarak yaşar, amacı planlanmış sorularla, kurgusal cevaplar bulmak değildir. Bu nedenle de, çocuğun sorusu, her ne olursa olsun öncelikle cevap verilmelidir. Cevabın niteliği, bilimselliği ön planda düşünülmemelidir. Verilecek cevabın ne olacağı ikinci planda düşünülmelidir. Çocuk, yetişkinlerin ilgisi karşısında; merakını giderir, merak etme güdüsünü güçlü tutar, cevap aldığı için kendini değerli hisseder, cevaplar düzeyine uygunsa öğrenme zevkini tadar, cevap düzeyine uygun değilse, bazı şeyleri “şu anda” anlayamayacağını da (bilinçaltı süreçlerle) öğrenmiş olur.

Çocuğun ailede kazanacağı bu olumlu özellikler, okula başlamadaki duygusal hazırbulunuşluğu olumlu yönde etkileyecektir.

Çocuğun ilköğretime başladığı ilk gün; okula anne ve babası ile birlikte gitmek istemesi son derece normaldir. Ancak, çocuğun, okulun ilk gününden sonrada aynı tepkileri sürdürmesi normal karşılanacak bir durum değildir. Muhtemelen, çocuk duyuşsal ve sosyal açıdan okula hazır olduğu halde, sürdürülebilir bir hazırbulunuşluk düzeyi henüz oluşmamıştır. Bu tür durumlarda, bu gerçeği bilmek sorunun üstesinden gelmeyi kolaylaştıracaktır. Bir bilinmeyen karşısında duyulan tedirginlik, ancak bilinmeyi bilini hale getirerek ortadan kaldırılabilir. Bunun için de, ilk günlerdeki sosyallik ve iletişim, okul kurumunun sağlamakla görevli olduğu birinci özellik olarak düşünülmelidir. Çocukların sosyalleşmesindeki en önemli faktör ise, oyundur. Okulun ilk günlerinde, oyun türü aktivitelere başvurmak uyumlaştırma sürecini kolaylaştıracak ve hızlandıracaktır. Okulun ilk günü düzenlenecek müzikli bir partinin kime ne zararı olabilir ki...

Sosyal gelişim açısından akran grubunda bulunmaktan haz alan çocuk için, sınıfında iletişim kuracağı hemcinsi bir arkadaş bulmak, başlangıçta, sorunun çözümünde önemli bir adımdır. Öğretmenin bu ilk günlerdeki tutum ve davranışları çok önemlidir. Özellikle, duyuşsal ve sosyal açıdan hazır olmayan çocuklara karşı, öğretmen tutum ve davranışı; çocuğun bütün okul yaşamını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyecek kadar hayati bir durumdur. Bu nedenle, öğretmenler, okulun ilk günlerinde bu tür çocuklara karşı sevgiyle davranmalı, sabırlı olmalı ama anne-baba rolü üstlenmemelidir.

DİL GELİŞİMİ AÇISINDAN HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYİ

Beş yaşından itibaren çocuk dilbilgisi kurallarına uygun olarak konuşmaya başlar. Düzeyine uygun deyim, deyimsele ifade ve mecazları anlamaya ve konuşmaya başlar: “başım ağrıyor”, “oldu mu şimdi”, “ben yapmadım, çünkü;...”, “çok güzel olmuş, değil mi?”, “karar verebilmem için, annemin gelmesi lazım”, “sen neden sürekli benimle uğraşıyorsun”, “balon gibisin”, “tamam ikna oldum”, “o kadar yemek yedim ki karnım davul gibi oldu”, “söylerim ama karşılığında çok güzel bir oyuncak isterim”gibi.

Görüldüğü gibi; hiçbir anne ya da baba çocuğuna dilbilgisi kurallarını öğretmediği halde; bütün çocuklar anadilini okul öncesi dönemde konuşmaya başlamaktadır. Dil becerilerinin genel

olarak kazanıldığı bu dönem, zengin uyarıcı çevre ile donanık olduğunda, çocuğun dil becerilerinin çok daha üst düzeylere çıktığı ve günlük konuşmalarında bazen atasözlerinden bile yararlanabildikleri görülebilmektedir.

Yeni doğan her insan; genetik bir sorun olmadığı sürece ve toplumsal yaşam içinde yer aldığı müddetçe dili öğrenir. Ama bunu sadece biz yetişkinler bilmekteyiz, yeni doğan bilmemektedir. Okul çağına gelmeden, her çocuk anadilini genel hatlarıyla konuşmaya başlamaktadır. Ama bunu, konuşmasında sıfat, zarf, fiil, nesne...vb. kullandığını bilmeden yapmaktadır.

İlköğretime başlayan her çocuk, ortalama bir zeka seviyesine sahip olduğu takdirde, okuma-yazmaya ilişkin ön öğrenmeleri ne kadar az olursa olsun, okula ve öğretmene karşı olumsuz bir tutuma sahip değilse, çok kısa bir sürede okuma yazmayı öğrenebilir. Bu dönemde, çocuğun bilişsel, duyuşsal ve fiziksel özelliklerine uygun olarak tasarlanan okuma-yazma etkinlikleri, hem akademik başarıyı yükseltecek hem de dil aracılığıyla düşünme becerilerinin geliştirilmesini sağlayacaktır.

FİZİKSEL BULUNUŞLUK DÜZEYİ

İlköğretim 1. sınıfa başlayan bir öğrencinin fiziksel açıdan, herhangi bir rahatsızlığının bulunmaması her ne kadar çok önemli olsa da; burada ele alınacak fiziksel özellikler salt okuma-yazma etkinlikleri açısından düşünülmelidir. Temelde, beş duyu organının sağlıklı olarak bir arada bulunması, en temel fiziksel donanım olarak görülmelidir.

Yazma etkinliklerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesinin için; çocuğun fiziksel açıdan küçük ve büyük kas gelişiminin sağlıklı olması gerekir. Kalem tutarken acı çeken ya da çok çabuk yorulan bir çocuğun, yazma etkinliklerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesi çok zordur. Bu durum, diğer eğitim-öğretim etkinliklerini de olumsuz etkileyecektir.

İlk okuma yazmaya hazırbulunuşlukta aktif ve pasif kelime hazinesinin, gözün küçük objeler üzerinde odaklaşabilmesinin ve yavaşça sağa kayıp tekrar tekrar başladığı yere dönebilmesinin, küçük kas ve göz-el koordinasyonunun önemi büyüktür. Ancak, sosyo-ekonomik açıdan yoksul çevrelerden gelen çocuklarda, bu gelişim eksik kalmaktadır. Bu tür durumlarda, okulun içinde bulunduğu çevreye göre okuma yazma etkinliklerine başlamadan önce, göz-el ve büyük kas-küçük kas koordinasyonunu geliştirecek alıştırmalara, daha uzun süre ayrılması yararlı olacaktır (Kılıççı, 1989:47).

Öğretmenlerin, çocuğun kalem tutma biçimi üzerinde zaman zaman zorlamalara kalkışmaları, çocuğun kalem tutmada zorlanmasına ve yazma etkinliklerinde geri kalmasına neden olmaktadır. Bu nedenle, öğretmenler; öncelikle çocuğun kalemi nasıl istiyorlarsa öyle tutmalarına izin vermelidir. Fiziksel donanımımız bizim için en uygun tutuşu spontane olarak belirleyecektir. Bu çocuk için en uygun kalem tutuş vaziyeti olacaktır. Kalem tutmada güçlük çeken ya da uygun tutuş becerisi bulunmadığı için çok çabuk yorulan bir çocuğa; yazma etkinliklerine başlamadan önce (okulun ilk birkaç haftasında ve sonrasında aralıklarla ama düzenli olarak) parmak kaslarını geliştirme egzersizleri yaptırılmalıdır. Bunun için avuç içine alınacak bir parça oyun hamurundan ya da yumuşak bir plastik toptan yararlanılabilir. Bu çocuğun fiziksel açıdan eksik olan hazırbulunuşluğunun hızla tamamlanmasını sağlayacaktır.

Okulun ilk yılının birinci döneminde, çocukta fiziksel açıdan meydana gelebilecek bir yorgunluğun, okula karşı olumsuz tutma dönüşmemesi için, yazma ödevleri mümkünse ya hiç verilmemeli ya da çok az verilmelidir. Öğretmenlerin yaşadığı en büyük güçlüklerden birisi olan ev ödevi konusu, ne yazık ki eğitimimizde ciddi bir sorun olmaya devam etmemektedir. Bu sorunun çözümü; tamamen öğretmen ve öğrenci ikilisine bırakılırsa, meydana gelebilecek sorunların yaratacağı olumsuzluklar da, çocuğun akademik yaşamını daha az etkileyecektir.

Bir diğer nokta; okuma açıdan, düzgün konuşabilme becerisidir. Herhangi bir şekilde (psikolojik ya da biyolojik); bir konuşma bozukluğu olmamalıdır. Bu tür rahatsızlığı olan çocuklar, hemen aile ve okul rehberlik sistemi ile bağlantıya geçilerek, hal çareleri aranmalıdır.

Görme ve işitme bozuklukları olan öğrencilerin sınıf içinde uygun konumlarda oturtulması bundan kaynaklanacak başarısızlıkları ortadan kaldıracaktır. İleri derecede rahatsızlıklar varsa ve o güne kadar tespit edilememişse, kaynağı belli ama keşfedilmemiş başarısızlık kaynağı olacağı unutulmamalıdır.

SONUÇ

Hiçbir şey nedensiz değildir. Eğer bir çocuk öğrenemiyorsa; bunun bir nedeni vardır. Öğretmenler, çoğunlukla; karşısına her zaman öğrenmeye hazır bireyler geldiğini varsayarak öğretmenliklerini icra etmektedirler. Oysa bu gerçekçi bir neden değildir. Bir çocuğun, okula gelerek, öğrenmeye hazır olması; öncelikle bilişsel, duyuşsal, sosyal ve fiziksel bir hazırbulunuşluğu gerektirir. Bütün bu unsurların bir bütün olarak gerçekleştiği bir öğrenci bulmak ise olanaksızdır. Çoğunlukla, bilişsel olarak şu veya bu şekilde, her öğrenci öğrenebilir. Sınavdan şu veya bu şekilde, geçer not alabilir. Eğer bu eğitim-öğretim ise, şikayet edecek bir şey yok demektir. Ama sosyal ve duygusal yaşamda da bir takım beklentilerin karşılanması bekleniyor, davranıştan çok tutum öğrenmeleri öne çıkarılıyorsa; eğitim öğretimde sorun var demektir. Bu sorunların temelinde de, okula başlama hazırbulunuşluk düzeylerinin yetersizliği yer alır. Öyle ise öğretmenin yapması gereken; çocuğun hazır bulunuş düzeylerini ayrıntılı olarak betimlemek; eksikliği belirlenen noktalarda; aileden, okul yönetiminden, rehberlik sisteminden ve çocuğun kendisinden yardım alarak, hazırbulunuşluk düzeylerini istenen düzeye getirmeye çalışmak olmalıdır.

Her çocuk öğrenebilir. Eğer öğrenemiyorsa; okula başlama hazırbulunuşluklarından birinde bir sorun var demektir.

Öğretmenin, ilköğretimin ilk günlerinde yaşanan sorunlarla baş edebilmesi için; çocuğun okul kaydı yapılırken, her çocuk için öğretmene kılavuzluk edecek bir dosya hazırlanması yararlı olacaktır. Bu dosyada, çocuğun kimlik bilgilerinden, geçirdiği hastalıklara, anne-babanın sosyo-ekonomik ve kültürel seviyesinden çocuğun zihinsel ve duyuşsal yeteneklerine kadar ayrıntılı bilgiler bulunmalıdır. Elinde böyle bir dosya ile işe başlayan öğretmen, eğitim-öğretim sürecinde ortaya çıkabilecek olası sorunları da şimdiden engellemiş olacaktır. Örneğin bilişsel olarak ortalama bir öğrenciden, ortalamanın üstünde bir performans beklemek yanılığına düşülmeyecektir. Sosyal paylaşımı düşük bir çocuktan, sosyal olarak beklenenler, çocuğun sınırları dahilinde olacaktır. Böylece çocuk, kendini tanımada ve geleceğini planlamada daha az hataya düşecektir.

KAYNAKLAR

- Arık, İ. A. (1995). Öğrenme Psikolojisine Giriş, İstanbul: der Yayınları.
- Başaran, İ. E. (1998). Eğitim Psikolojisi, 5. Baskı, Ankara: Aydan Web Tesisleri
- Binbaşoğlu, C. (1995). Eğitim Psikolojisi, 9. Baskı, Ankara: Yargıcı Mat.
- Fidan, N. (1986). Okulda Öğrenme Ve Öğretme, Ankara:Kadioğlu Matbaası.
- Fidan, N. Ve M. Erden (1987). Eğitim Bilimine Giriş, 2. Baskı, Ankara.
- Kılıçcı, Y. (1989). Okulda Ruh Sağlığı, Ankara: Tıpo Matbaacılık.
- Senemoğlu, N. (1998). Gelişim Öğrenme Ve Öğretim, Ankara: Özsen Mat.
- Şahin, T. Yanpar. (2000). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Ankara: Anı Yayıncılık,
- Ülgen, G. (1997). Eğitim Psikolojisi, İstanbul: Alkım yayınevi.
- Yılmaz, H. Ve A.M. Sünbül (2003). Öğretimde Planlama Ve Değerlendirme, Ankara:Mikro Yayınları.

* AKÜ Eğitim Fakültesi Öğretim Görevlisi, myapici@aku.edu.tr